

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВИЙН ДЕКЛАРАЦИ: 2001 ОНОЙ НЭГЭДЭХИ КВАРТАЛАЙ ДҮНГҮҮД

Буряад Республикын Правительствын оной Декларациар республикын макро-экономическа хүгжэлтын гол нэгдэхүүнүүд, экономикын халбарилгыг болон ажамжир эрхилдэг объектиүүд гүрэнэй талааа дэмжэхэ хэрэгсэлүүд тодорхойлогдоо.

Декларациар хараалагдаһан гол нэгдэхүүнүүд гол түлэб дүүргэгдээ. Байгша нэгдэхэи кварталда республикын Правительствын ажал ябуулгын ашаар национальна валова продуктын ургалтын түлэб дээшлүүлгдээ, экономикын гол баригуудай валова нэмэгдэхэн сэнгүүд он хүн зоной мүнгэ зөөрийн олзо нутагтаа дээшлүүлгдээ.

Социальна халбарида түсэблэгдэхэн нутагтаа хоёрын лэ дүүргэгдээгүй: үгдэй наһа баралга дээшлээ, хургуулин наһа хүсөөдүй эрдэм засалай эмхи зургаануудта хараалагдаһан хэмжээнһээ үсөөн үхибүүд байна.

1999 онойхи орходоо байгша оной нэгдэхэи кварталда олзо оршын бодотоо үгдэн 7,4 процентээр ургаа, үнгэрэгшэд 6,5 процент байһан юм.

Ажалай дунда зэргын саин 2291,6 эригтэ гэхэ гү, али 140,2 процент нэмжээндэ хүрөө, тийн ажалай салингай нутагтаа хэмжээн 9,5 процентээр дээшлээ.

Байгша оной нэгдэхэи кварталда 1999 оной нэгдэхэи кварталда орходоо 71 процентээр үлүү үхибүүд элүүржүүлгдээ. Түлэб жэлэй туршада хүүгдэе эдэб хэрэгсэл ябуулгануудта хабаадуулга 3,1 процент хүртээр дээшлээ. Байгша оной нутагтаа 100 хууриг үндэр наһа шуулай ба инвалидуудай байха Улаан-Удэ интернадай байшанай 2-дохи тусыме ашаглалгада тушаалантай хараамдуулан, эндэ харуулагдаха оной тоо 340-дэ хүргэгдэхэ гэхэ гү, али процентээр дээшлэхэ хараатай.

Гэр байрын болон коммунальна нутаглануудай түлөө оруулагдаха нэгдэхэи кварталда түлөө субсидии эрхэндэ хомологдохо субсидийн бүхы дүндэ үнгэрхэн жэлэйхидэ орходоо 48,2 болотор доошолоо. Тэрэнэй дүнгөөр хүн зоной 98,7 процентнь флюоро-харалгада хабаадуулагдаа, 100 процентнь туберкулино-шэнжэлгэдэ оруулагдаа, тийн 144 уушханай ханяадатай хүн элүүрүүлгдээ.

2000 оной нэгдэхэи кварталтай сасуулаха, уушханай ханяадаар үбшэлхэн зоной тоо доошолоо гэжэ ажлагдаа. 100 мянган хүн зоной дунда абажа харахада, 28,5-һаа 22,8 хүртээр доошолоо. Тэрэшэлэн 100 мянган хүнэй дунда сифилисээр үбшэлгэдэ 66,0 ушарһаа 48,2 болотор доошолоо.

Гэхэтэй хамта архи, наркотик хэрэглэгдэхэ хүн зоной үбшэлгэдэ олошорно. Гадна хүн зоной дунда ВИЧ-инфекци дэлгэрнэ.

Республика дотор түлөөнэгүйгөөр гэхэ гү, али 50 процент хүнгээлэттэйгөөр эм дом абажа эрхэтэй 179278 хүн тоологдоно. Нэгдэхэи кварталтай туршада 1,8 миллион хүнээр эм дом абтаа. Тэрэ тоодо «Ветеранууд тухай» Федеральна Хуулиг зохицуулан, хүнгээлэттэй зоңдо 0,54 миллион хүнээр гэхэ гү, али 7,3 процентээр гурга.

Гадаадын худалдаа наймаанай эрьсэ 2000 оной энэ үеынхитэй сасуулаха, 42 процентээр дээшлээ. Гэхэтэй хамта Деклараци дотор хараалагдаһан ургалтын удаадахи хэмжээнүүд туйлагдаагүй гэдэ: эдэ хоолой промшленностьда ургалтын заагдаһан эршэлээ 13 процент гээгдэл гаргагдаа, тэрэшэлэн барилгын материалнуудай промшленностьда - 26, машина бүтээлгэдэ - 6, хүдөө ажагыда - 7 процент.

Республикын предпритинууды шэнжэлхэн хубилгалгы болон байгуулгынь шэнээр эмхидхэлгы урмашуулгын тула байгша оной нэгдэхэи кварталда хүдэлмэри ябуулагдаа. 2001 оной нэгдэхэи кварталтай түгээхэдэ Буряад Республика ажагы эрхилдэг 56 бүлгэмүүдэй ажал хүдэлмэридэ хабаадаа. Тийн нэгдэхэи кварталда «Гэсэр» арадай гар урланууд гэхэн нэмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмэй 30,83 процент акцинууд худалдан абтаһан байна. Инвестициноно ажал ябуулга найжаруулагда, гүрэнэй мүнгэ зөөри ашагтайгаар хэрэглэгдэ шэглүүлгдэхэн хүтэлбэрлгын шиидхэбэринүүдэй абтаһанай ашаар 2001 оной нэгдэхэи кварталтай туршада социальна удах шартай инвестициноно проектиүүдтэ 21 млн. түхэриг мүнгэ зөөри хомологдоо гэхэ гү, али энэ үнгэрхэн жэлэйхидэ орходоо гурба дахин ехэ болоно.

Республиканска бюджеттэ 326,4 млн.

түхэриг налогууд болон бусад түлбэринүүд оруулагдаа гэхэ гү, али энэ жэл соо хомологдохо мүнгэ зөөрийн 22,7 процент, харин квартал соо шэглүүлгдэхэ мүнгэ зөөрийн 122,1 процент болоно. Үнгэрхэн жэлтэй сасуулаха, бюджеттэ хэгдэхэн хомологдонуудаар 1,8 дахин туйлагдаһан ургалта хадаа харгын болон экологическа жасанууды нэгдүүлхэнэй, гуримшуулагдааг налогуудаар хомологдонуудай нормативууды хубилгаһанай ашаар хэгдээ. 198,6 млн. түхэригэй үри шэри гаргагдаа, гол түлэб 130 млн. түхэригэй үри шэри тусхай зорилготой харгын жасада тоологдоно.

Гүрэнэй талааа дэмжэлгэ үзүүлгээр: хүгжэлтгүй нутагуудта гүрэнэй талааа 3,1 млн. түхэриг шэглүүлгдээ. Социально-экономическа хүгжэлтын талаар уридшалан хараалагдаһан дүнгүүдэ үлүүлэн дүүргэхэнэй түлөө аймагуудта 2 млн. түхэриг гэхэ гү, али жэлдээ шэглүүлгдэхэ мүнгэ зөөрийн 13 процент хомологдоо.

Сэлэнгын ЦКК-да налогой түлбэринүүдэй бодото ургалта туйлаһанай түлөө 406 мянган түхэриг, приборостроительна нэгдэлэй территориально-үйлэдбэрийн зононуудта хабаадаг предпритинуудта, «Окна Ксенин» гэхэн бүлгэмдэ 357 мянган түхэриг субсиди экономическа ургалта туйлаһанай түлөө урмашуулага болон үгтөө.

Мүнөө үедэ гүрэнэй лаб хангалганууды олголотойгоор гүрэнэй дэмжэлгэ үзүүлгдэхэ 25 предпритинууд тодорхойлогдоо. Эдэ предпритинуудай тоололго Буряад Республикын Арадай Хуралай июнийн сессидэ баталагдаа юм.

Байгша оной жэлэй эхинһээ коммерческэ банкуудһаа урьһаламжа абаһан 5 предпритинуудта хүсээдүүлгын түлбэринүүд үгтөө. Нэрлэбэл, «Улан-Удэстальмост», «Бурятмясопром», «Орхон-1», «Рикон Б», «Тон Синь» гэхэн предпритинуудта дүн хамта 2,7 млн. түхэриг үгтөө. Хүдөө ажагыда 5,8 млн. түхэриг инвестици хомологдохо ёһотой аад, 6 млн. түхэриг шэглүүлгдээ. «Молоко» гэхэн нэмэл түхэлэй бүлгэмдэ лизингын аргаар 450 мянган түхэригэй һу амһарталха автомат түхээрлэгэ абтаа.

Хүдөө ажагын предпритинуудаар налогой түлбэринүүдэй ургалта туйлагдаа дээрһээ бюджетһээ инвестици шэглүүлгдээгүй.

Гэр байра барилгада 3,5 млн. түхэригэй ипотеци урьһаламжа үгтэнхэй. Информатизациноно технологууды хүгжөөхэ зорилготойгоор республикын бүхы аймагуудай захиргаануудта персональна 22 компьютернууд үгтөө.

Персональна компьютер бүхэндэ мэдээнүүдэй хуули ёһоной баазанууд болон электронно почтын программа оруулагдаа. Байгша оной февраль һарада республикын муниципальна байгуулануудай өһөдүн хүтэлбэрийн албан зургаануудта электронно почто нэбтэрүүлгээр хургалын семинар бүхы аймагуудай түлөөлгшэдтэй үнгэргэдэхэн байна. Март һараһаа эхилжэ республикын бүхы аймагуудта электронно почтоор харилсалгын гурим нэбтэрүүлгдээ.

Кадрнууды бэлдэхэ, хургаха талаар байдалы абажа харахада, 527 хүн хуралсал гараа. Тэрэ тоодо республикаһаа гадуур 23 хүн мэргэжэлээ дээшлүүлээ. Гадна 11 хүн мүнөө үедэ мэргэжэлэй талаар хуралсал гарана, хоёрдохи дээдэ эрдэмтэй болохо зорилготойгоор 8 хүн хурана, дистанциноно түхэлээр 52 хүн хуралсал гарана. Энэинһээ гадуур 13 хүн аспирантурада хурана, өһөдүн хүсөөр эмхидхэгдэхэн семинарнуудта болон курсануудта 420 хүн мэргэжэлээ дээшлүүлээ.

«Хүдөөгэй хургуулинууды компьютераар хангалга» гэхэн программануудай хэмжээндэ 1,9 миллион түхэриг хомологдоо. Эрдэм болон техникын булюу талатай шэглэлүүдээр залуу эрдэмтэдэй дунда грантууды олгохо конкурс 2001 оной май һарада 10 шэглэлээр соносхогдоо.

«Буряад орон. Эрдэм болон техникэ», «Байгал далайн болон Байгалай регионой шиидхэгдээгүй асуудалууд», «Социальна политикы үргэдхэлгэдэ» гэхэн программануудай хэмжээндэ шэнжэлгэнүүд үгэргэгдэнэ.

«Эрхэтэнэй-патриотическа болон оюун ухаанай талаар залушуулые хүмүүжүүлгэ», «Республикын хүн зоной дунда физическэ культурые болон «Манай элүүр энхэ байлга - Буряадай хүгжэн халбарха эшэ үндэһэн» гэхэн спортивна ажал ябуулгы хүгжөөлгэ» болон бусад программануудай хэмжээ ябуулганууд Декларацин эхоор дүүргэлгэ хангагдаа.

Республикын экономикадо туйлагдаһан хайн дүнгүүд гэхэдэ, промшленна продукциин хэмжээн - 5,3 процентээр дээшлүүлгдээ, рознично эд бараанай эрьсэ болон түлөөнэгтэй хангалгануудай талаар - тэрэл хэмжээн туйлагдаа.

Валова региональна продуктын хэмжээн түсэблэгдэхэн 5 процентын орондо 9 процент дээшлүүлгдээ. Экономикын бодото секторээр эдэ хоолой, барилгын материалнуудай промшленностьа, машина бүтээлгээр, хүдөө ажагыгаар хараалагдаһан хэмжээнэй дүнгүүд туйлагдабагүй.

Буряад Республикын Хуули

«Зарим тэды ажал ябуулгада урид багсаамжалан тохогдодог нэгэдхэмэл налог тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалта ба нэмэлтэнүүдые оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал 2001 оной апрелин 25-да баталан абаа.

Статья 1

«Зарим тэды ажал ябуулгада тохогдодог нэгэдхэмэл налог тухай» 1998 оной декабрин 28-най 84-11 дугаарай Буряад Республикын Хуулида (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулида дансанууд, №3 (39), 4 (40), 1999 он; «Бурятия» газет, №246, 30. 12. 1998, № 65, 09.04.1999, №76, 22.04. 2000) иимэ хубилалта ба нэмэлтэнүүдые оруулха гэбэл:

1. 1-дэхи статьягай дүрбэдэхи хубини 4-дэхи зүйл хаһаха.

2. 2-дохи статьягай:

1) хоёрдохи абзацта иимэ удхатай үгэнүүдые нэмэхэ: «налогой болон гүрэнэй бусад зургаануудай шалгалтын үедэ тоо бүридхэлгын шэнжэлгэнүүдэй, мүн өөрын эрхэтэй бээ даанги эмхинүүдэй сэглэлтын аргаар абтаһан баримтануудай үндэһэн дээрэ.»;

2) иимэ удхатай наймадах-арбан табадахи абзацуудые нэмэхэ:

«бугархай наймаан гэшэ олзын хэрэг эрхилээлтэй холбоогүй үмсын, гэр бүлын, гэр тойроной гү, али ондоо хэрэгшээдэ эд бараа бугархай наймаанда худалдаха талаар олзын хэрэг эрхилээг мүн. Тиихэдэ өөрын худалдаа наймаанай байгуулгада, үгы гэбэл, хүлээһэн наймаанай газарта (нуурида, гэр таһалгада) заагдаһан ажал ябуулга бэелүүлэгдэнэ гү, али үгы гү, хамаагүй. Эмхидхэн үгэдэ, үгы гэбэл, хубини олзын хэрэг эрхилээгшээдэ олзын хэрэг эрхилээгшээдэ гү, үмсын, гэр бүлын, гэр тойроной гү, али ондоо тиимэ хэрэгшээлтэй холбоогүй бусад зорилгоор хэрэгшээхынь тулада худалдаха талаар олзын хэрэг эрхилээгшээ бугархай наймаан гэжэ тоологдодоггүй. Энэ ушарта бугархай наймаанда худалдан абаглын-худалдаглын хүлээһэн ондоо хэлсэнүүдтэ гуримшуулгын хуулида актинуудаар хараалагдаһан эриктэнүүдтэй зохиодуулан хэлсээтэ хэрэгые албан ёһондонь оруулдаг.

3. 3-дахи статьягай 1-дэхи зүйлдэ иимэ удхатай 12-14-дэхи хубинуудые нэмэхэ:

«12) 30 хүрэтэр хүдээдэг зонтой магазинуудта бэелүүлэгдэдэг бугархай наймаан; 13) майхан, наймаанай хайрсаг, бүхээг, павильон, алаабхиин булан гэхэ мэтэ 30 хүрэтэр хүдээдэг зонтой тоотой тогтоомол байртай бугархай наймаа эмхидхэхэ бусад газарнуудта (магастинуудһаа бэшэ) бэелүүлэгдэдэг бугархай наймаан; 14) хушаатай дэлгүүрнүүдтэ бэелүүлэгдэдэг бугархай наймаан.»

4. 3-1-дэхи статья иигэжэ нэруулха:

«Статья 3-1. Налогой хүнгэлээтэнүүдэ 1. 1-дэхи ба 2-дохи бүлэгэй эрэмдэгтэй нируунуудта, ажалшаниие хүлээһэнгүй ушартань, налог татабарини хэмжээн 50 процентээр доошлодог.

2. Юридическэ нируунуудай ба юридическэ ниуэр болонгүй хүдээдэг олзын хэрэг эрхилээгшээдэ хүлээһэн ажалшадтаа налогой хүсэндөө байгша хугасаада федеральна хууляар тогтоогдоһон амидаралай доодо хэмжээнһээ бага бэшэ салин

гэбшье дүрбэн дүрбэлжэн метрһээ бага бэшэ талмай гэжэ ойлогохотой;

наймаанай хэрэглэгдэдэггүй талмай - уридшалан тоолоһон нэгэдхэмэл налог тоололгоһоо иимэ шалтагаар хаһагдаһан наймаанай бүхы талмай гү, али тэрэнэй хуби болохо гэбэл: талмайе арендэдэ гү, али дам саашань арендэдэ үгэлгэ, бусад хэлсээгээр талмайе дамжуулан үгэлгэ, тэрэн хэлсээгээр гэршээлэгдэн байха ёһотой;

3. Налог түлэгшын зүгһөө технологическа түхээрэлгын ехэ заһабарида, тодохло ба һэлгэлгэдэ, зайн галай рекламада мүнгэ шэгдүүлбэл, налог тохолгын үндэһэн гэгдэхэ олзын хэмжээн энэ зорилгоор шэгдүүлэгдэн мүнгэһөө 30 процентээр, гэгбшье налогой нэгэ хугасаада үндэһэнэй 5 хэмжээнһээ ехэ бэшээр доошлодог. Тус хүнгэлээтын үндэһэн болохо зөөрине ондоо нируунуудта эзэлхэ, ашаглахыень гү, али эзэн ёһоор захирхыень дамжуулан ушарта тэрэ хүнгэлээтын хэмжээнэй мүнгэн боджэдтэ оруулагдаха ёһотой.

4. Тус статьягай 2 ба 3-дахи зүйлүүдые хэрэглэлгын гурим Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

5. 4-дэхи статьягай 4-дэхи зүйл иигэжэ нэруулха:

«4. Үнэмшэлгын үндэһэн дээрэ ажал ябуулгын хажуугаар ондоо олзын хэрэг эрхилээгшээ налог түлэгшээ (бүридхээдэ абтаһан газарһаа илгаагүй) зөөрнин, уялгануудай ба ажахын хэрэг ябуулгын талаар буггалтерай амьяараа данса хүтээдэг. Үнэмшэлгын үндэһэн дээрэ ажал ябуулгада федеральна хуулигай зохиодуулан аэ налог тохогдодог.»

6. 5-дахи статьяда:

1) 3-дахи зүйлэй нэгэдэхи абзац иигэжэ нэруулха: «Жэлэй налогой үндэһэн болохо ашаг олзын хэмжээн ажалай салинай доодо хэмжээн тухай федеральна хууляар тодорхойлогдоһон ба нэгэдхэмэл налогой мүнгэ тоололгыё налогой зургаанда үзүүлэн үдэртэ хүсэндөө байһан федеральна хууляар тогтоогдоһон үндэһэн хэмжэээ үдхэжэ боломоор хэмжээгээр тогтоодог (1-дэхи таблица);»

2) 3-дахи зүйлэй 1 дугаарай таблицада:

а) «в ММРОТ» гэнэн үгыё үндэһэн хэмжээнһээ хараадуулан» гэнэн үгэнүүдээр һэлгэхэ;

б) «Модоор хэнэн зүйлүүдые заһабарилга ба хэлгэ» гэжэ 12-дохи зүйлые 6.11 зүйл гэжэ тоолохо;

в) иимэ удхатай зүйлүүдые нэмэхэ:

1) 1-дэхи ба 2-дохи бүлэгэй эрэмдэгтэй нируунуудта, ажалшаниие хүлээһэнгүй ушартань, налог татабарини хэмжээн 50 процентээр доошлодог.

2) Юридическэ нируунуудай ба юридическэ ниуэр болонгүй хүдээдэг олзын хэрэг эрхилээгшээдэ хүлээһэн ажалшадтаа налогой хүсэндөө байгша хугасаада федеральна хууляар тогтоогдоһон амидаралай доодо хэмжээнһээ бага бэшэ салин

Table with 3 columns: Article number, Description of tax category, and Value. Includes items 12, 13, and 14.

3) 4-дэхи зүйлэй 2 дугаарай таблицада:

Table with 2 columns: Tax category and Value. Includes items 1 and 2.

б) 2-дохи зүйл иигэжэ нэруулха:

Table with 2 columns: Tax category and Value. Includes item 2.

в) 3-дахи зүйл иигэжэ нэруулха:

Table with 2 columns: Tax category and Value. Includes item 3.

г) иимэ удхатай 6-дахи зүйл нэмэхэ:

Table with 2 columns: Tax category and Value. Includes item 6.

4) иимэ удхатай 6-дахи зүйл нэмэхэ:

«Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрини зургаануудай худалдагдадаг эд бараанай янзаар илгажа тогтооһон үдхэгшэ хэрэглэн элдэб эд бараа худалдахада, эдэ үдхэгшээдэ дунда хэмжээн хэрэглэгдэдэг.»

7. 6-дахи статьяда:

1) 3-дахи зүйлэй гурбадахи абзац хаһаха;

2) иимэ удхатай 4-дэхи зүйл нэмэхэ:

«4. Тус Хуулин хүсэндэ орохо ажал ябуулга эхилэн налог түлэгшэ ябажа байгаа квартал соо ажалай эхилэн үдэрһөө хойшо гурбан хоногой туршада мэдүүлгэ бариха уялгатай. Нэгэдхэмэл налог багсааһан тоололго мэдүүлгэ баринан үдэрһөө хойшо табан үдэрэй туршада үзүүлэгдэдэг, түлбэринь тоололгын удаа табан үдэрэй туршада хэгдэдэг.»

8. 7-дохи статьягай 1-дэхи зүйлэй 5-дахи хубида «Буряад Республикын нютагай харгын жаса» гэнэн үгэнүүдые «Буряад Республикын тусхайта боджэдэй харгын жаса» гэнэн үгэнүүдээр һэлгэхэ.

9. 8-дахи статьяда:

1) 1-дэхи зүйлэй хоёрдохи абзац иигэжэ нэруулха:

«Ажал ябуулга бүхэндэ амьяараа үнэмшээгэ үгтэдэг. Үнэмшэлгын үндэһэн дээрэ ажал ябуулдаг (майхан, бүхээг, кафе, павильон болон бусад) амьяараа

хэдэн хууригай налог түлэгшээдэ хуури бүхэндэ үнэмшээгэ үгтэдэг.»

2) иимэ удхатай 6-дахи зүйл нэмэхэ:

«6. Ажал ябуулга тогтооһон сагтаа (үбшэнэй ушарга амаралта гү, али ондоо шалтагаар) нэгэдхэмэл налог түлээгэ тухай үнэмшээгэ бүридхээдэ абтаһан налогой зургаанда саг зуурын хайгалалгада тушааха эрхэтэй.»

10. 9-дэхи статья иигэжэ нэруулха:

«Статья 9. Тус Хуули эбдэһэнэй түлөө харюусалга Тус хуули эбдэһэнэй түмэ харюусалга федеральна хуули тодорхойлододог.»

11. 10-дахи статьягай 1-дэхи хубида «заагдаһан» гэнэн үгыё «тус» гэнэн үгөөр һэлгэхэ.

12. 11-дэхи статья хаһаха.

13. 12-дохи статьягай 4-дэхи абзацта «оруюлагдаһан хубилалта ба нэмэлтэнүүдые» гэжэ үгэнүүдые хаһаха.

Статья 2. Тус Хуули албан ёһоор томилогдоһон үдэрһөө хойшо нэгэ харын үнгэрхэдэ ээлжээтэ налогой хугасаагай нэй үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ Улаан-Үдэ хото 2001 оной майн 7 №705-11.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Advertisement for the Buriaad Republic's President, State Khural, and Government. Includes contact information for the General Director, address, phone numbers, and fax.